

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 3. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. február 26.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	8
Nemzetközi piaci információk.....	12
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	14
Nemzetközi piaci információk.....	19
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	20
Agrárpolitikai Hírek.....	22

ÖSSZEFOGLALÓ

A *Tallage*, francia piacelemző cég, a *Strategie grains* című kiadványában az Európai Unió árpaterületét az előző szezonhoz képest 3 százalékkal kisebbre, 11,9 millió hektárra jelezte a 2014/2015. gazdasági évre.

Magyarországon a Vidékfejlesztési Minisztérium jelentése alapján 209 ezer hektáron vetettek őszi árpát 2013 őszén, 7 százalékkal nagyobb területen, mint egy évvel korábban.

A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a takarmányárpa fronthavi jegyzése hónapok óta 49,5 ezer forint/tonna szinten stagnál.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójabab fronthavi jegyzése 6 százalékkal 490 USD/tonna közelébe emelkedett 2014. január 29. – február 14. között. A szójadara is 6 százalékkal 496 USD/tonnára drágult a vizsgált időszakban.

A globális üzemanyagcélú bioetanol-termelés 87,24 milliárd liter volt 2013-ban, 4,3 százalékkal több, mint 2012-ben. Az EU-ban 4,51 milliárd liter üzemanyagcélú bioetanol állítottak elő 2013-ban, ami alig haladta meg a 2012. évi 4,4 milliárd liter termelést.

GABONAPIACI JELENTÉS

A *Tallage*, francia piacelemző cég, a *Strategie grains* című kiadványában az Európai Unió árpatérségét az előző szezonzhoz képest 3 százalékkal kisebbre, 11,9 millió hektárra jelezte a 2014/2015. gazdasági évre. Ebből az őszi árpa 4,9 millió hektárt (+2 százalék), míg a tavaszi vetésű növény 7 millió hektárt (-7 százalék) foglalhat el. A főbb árpatermesztő tagországok közül Spanyolországban és az Egyesült Királyságban előreláthatóan csökken, Németországban nem változik, míg Franciaországban nő a növény együttes termőterülete a tavalyihoz viszonyítva. Az elemzők számításai alapján az EU-28 árpatermelése 55 millió tonna (27 millió tonna őszi, 28 millió tonna tavaszi árpa) körül alakul a 2014/2015. gazdasági évben, ez 5 millió tonnával kevesebb az előző szezonzban termelt mennyiségnél.

Az Európai Unióban országszerte szokatlanul enyhe volt a tél, ami kedvezett az őszi vetésű növények fejlődésének, így a hozamkilátások biztatóak valamennyi tagországban. Ugyanakkor egy hirtelen lehűlés komoly károkat okozhat az átlagosnál előrehaladottabb fejlettségű állományokban. Az EU-28 legnagyobb árpatermelőjénél, Franciaországban januárban sem romlottak az őszi kalászosok terméskilátásai, így a szakértők az őszi árpa hozamát a tavalyinál 2 százalékkal jobbra, 6,6 tonna/hektárra becsülik. A termőterület nagysága úgy tűnik, nem változik a 2013. évihez képest, azaz 1,14 millió hektáron 7,5 millió tonna (tavaly 7,35 millió tonna) körüli termésre van kilátás. Tavaszi árpát várhatóan a múlt évinél kicsit nagyobb területen, 540 ezer hektáron vetnek az országban, ami 6,3 tonna/hektár (+3 százalék) termésátlag mellett 3,4 millió tonna (+13 százalék) termést eredményezhet. Ezzel szemben Németországban, bár ideális körülmények között fejlődik az őszi árpa, a hozama előreláthatóan 4 százalékkal elmarad az előző évitől, a kiemelkedőnek számító 6,9 tonna/hektártól. Ezért a tavalyihoz hasonló nagyságú, 1,2 millió hektár termőterületről 8 millió tonna (-5 százalék) körüli terményt takaríthatnak be idén a gazdák. A szakértők a tavaszi árpa területével kapcsolatban sem számítanak változásra Németországban, azaz 360 ezer hektáron 5,24 tonna/hektár (-3 százalék) termésátlag mellett, mintegy 1,9 millió tonna (-5 százalék) termést valószínűsítenek.

Spanyolország és az Egyesült Királyság az EU harmadik és negyedik legnagyobb árpatermelője, ugyanakkor ezekben az országokban inkább a tavaszi árpa termesztése a jellemző. Az Ibériai-félszigeten száraz időjárás kísérte az őszi vetést, és bár decemberben és január-

ban érkezett csapadék, több esőre lenne szükség, hogy a talaj mélyebb rétegei is feltölthessenek nedvességgel. Ezért az elemzők Spanyolországban a múlt évinél csaknem 20 százalékkal gyengébb, 2,7 tonna/hektár őszi árpa-hozammal számolnak. A termőterület alig csökken a 2013. évihez képest, azaz 380 ezer hektárról 1 millió tonna (-17 százalék) termés kerülhet az ország tárolóiba a nyáron. Az előrejelzés szerint úgy tűnik, hogy tavaszi árpát is valamivel kisebb területen vetnek, mint tavaly: 2,3 millió hektáron (-2 százalék). Mivel a szakértők a termésátlagot a múlt évinél közel 20 százalékkal alacsonyabbnak becsülik, így várhatóan 7 millió tonna körül alakul az ország tavasziárpa-termelése, az előző évi 8,7 millió tonnával szemben. Az átlagosnál csapadékosabb, ám enyhe időjárás következtében kielégítő állapotban vannak az őszi kalászosok az Egyesült Királyságban, a gombás megbetegedések kockázata ugyanakkor megnőtt. A szigetországban 400 ezer hektáron (+30 százalék) teremhet idén őszi árpa, a kibocsátás 2,6 millió tonnára (+30 százalék) tehető. Tavaszi árpát ellenben a tavalyi 900 ezer hektár helyett előreláthatóan csak 580 ezer hektáron termesztene, így a termés mennyisége akár 2 millió tonnával is kevesebb lehet (3,2 millió tonna), mint egy évvel korábban.

Európában meghatározó árpatermelő továbbá Oroszország és Ukrajna. Oroszországban, a világ elsőszámú árpatermesztőjénél, a múlt évinél várhatóan 1,2 millió hektárral kisebb területről, 7,4 millió hektárról takarítanak be az idén árpát, amelyből 7 millió hektárt foglalhat el a tavaszi vetésű növény. Az ország árpatermelése 15,2 millió tonna körül alakul a 2014/2015. gazdasági évben, ez 100 ezer tonnával marad el a folyó szezonztól. Ezzel szemben Ukrajnában 4,1 millió hektárra (2,9 millió hektár a tavaszi vetésű) becsülik az árpa folyó évi betakarított területét, csaknem 1 millió hektárral nagyobbra, mint az előző évben. A kibocsátás akár 2 millió tonnával is felülmúlhatja a tavalyit, azaz 9,2 millió tonna termés kerülhet nyáron az ország tárolóiba.

Magyarországon a Vidékfejlesztési Minisztérium jelentése alapján 209 ezer hektáron vetettek őszi árpát 2013 őszén, 7 százalékkal nagyobb területen, mint egy évvel korábban. Az állományok fejlődése szempontjából kedvező volt az enyhe téli időjárás, a növények állapotát az összterület alig 7 százalékán minősítették csupán gyengének.

A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában igen alacsony ebben az időszakban a takarmányárpa forgalma, utoljára 2013 decemberében kötöttek a kotr-

raktusaira ügyletet. Ezért a termény jegyzései is csak mérsékelten változnak. Utoljára december elején, a lejáratváltáskor módosult a termény tőzsdei ára: a 2014. márciusi határidőre szóló jegyzés ekkor tonnánként 3 százalékkal 49,5 ezer forintra emelkedett. December közepén vezették be a takarmányárpa 2014. augusztusi lejáratát, 49,8 ezer forint/tonna kezdőárral, ami azóta is változatlan.

A meghatározó fizikai piacnak tekinthető franciaországi *Rouen-ben* a takarmányárpa azonnali piaci ára (*FOB*) csökkenő trendet követett múlt év végén és 2014 elején is. Január közepétől 170 euró/tonna (231 USD/tonna) körüli áron lehetett beszerezni a terményt, 10 euróval olcsóbban, mint a hónap kezdetén. Ukrajnában (*FOB*) december közepe óta 240-245 USD/tonna áron kínálják a takarmányárpát.

Agrárpolitikai Hírek

- Bár az Európai Unió tagországainak többsége ellenzi, mégsem tudták megakadályozni a múlt heti szavazás során, hogy az amerikai *DuPont* cég *Pioneer* TC1507 génmódosított kukoricája megkapja az Unió jóváhagyását a kukoricafajta köztermesztésbe vonására. Magyarországon ugyanakkor alkotmányellenes a GM növények termesztése.

- Teljesen átalakul az agrártámogatások rendszere jövőre Magyarországon, a mostani átmeneti év a felkészülést szolgálja. A 2015-től működő új támogatási rendszerben kötelező elemként megjelenik a környezetvédelmi szempontok érvényesítése, az úgynevezett zöldítés, amely a teljes összegű támogatás feltétele lesz.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 6. hét	2014. 7. hét	2014. 7. hét / 2014. 6. hét százalék
Étkezési búza	tonna	7 047	1 863	26
	HUF/tonna	53 671	56 772	106
Takarmánybúza	tonna	...	-	-	175
	HUF/tonna	...	-	-	48 169
Takarmánykukorica	tonna	2 623	4 408	5 160	23 025	12 191	53
	HUF/tonna	46 693	44 401	41 962	45 525	43 862	96
Takarmányárpa	tonna	...	-	-
	HUF/tonna	...	-	-

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

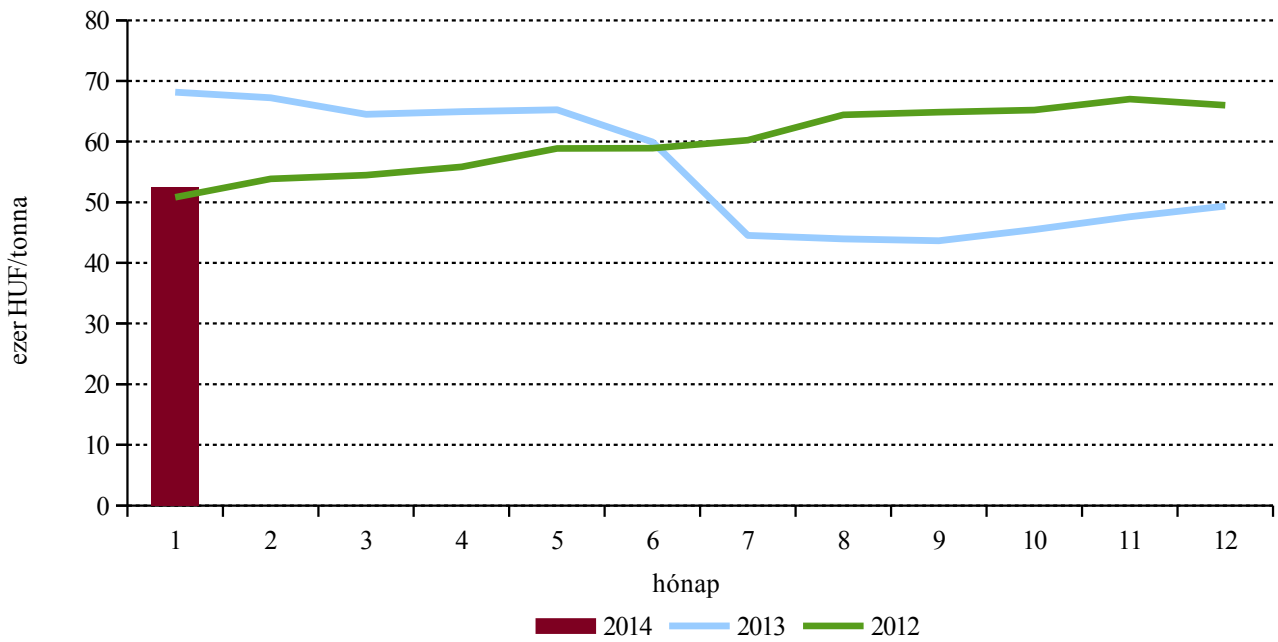
2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 7. hét	2014. 6. hét	2014. 7. hét	2013. 7. hét / 2014. 7. hét százalék	2014. 7. hét / 2014. 6. hét százalék
Étkezési búza	tonna	4 534	7 047	1 863	41	26
	HUF/tonna	70 593	53 671	56 772	80	106
Takarmánybúza	tonna	...	175
	HUF/tonna	...	48 169
Takarmánykukorica	tonna	18 015	23 025	12 191	68	53
	HUF/tonna	64 241	45 525	43 862	68	96
Takarmányárpa	tonna	-	-	...
	HUF/tonna	-	-	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

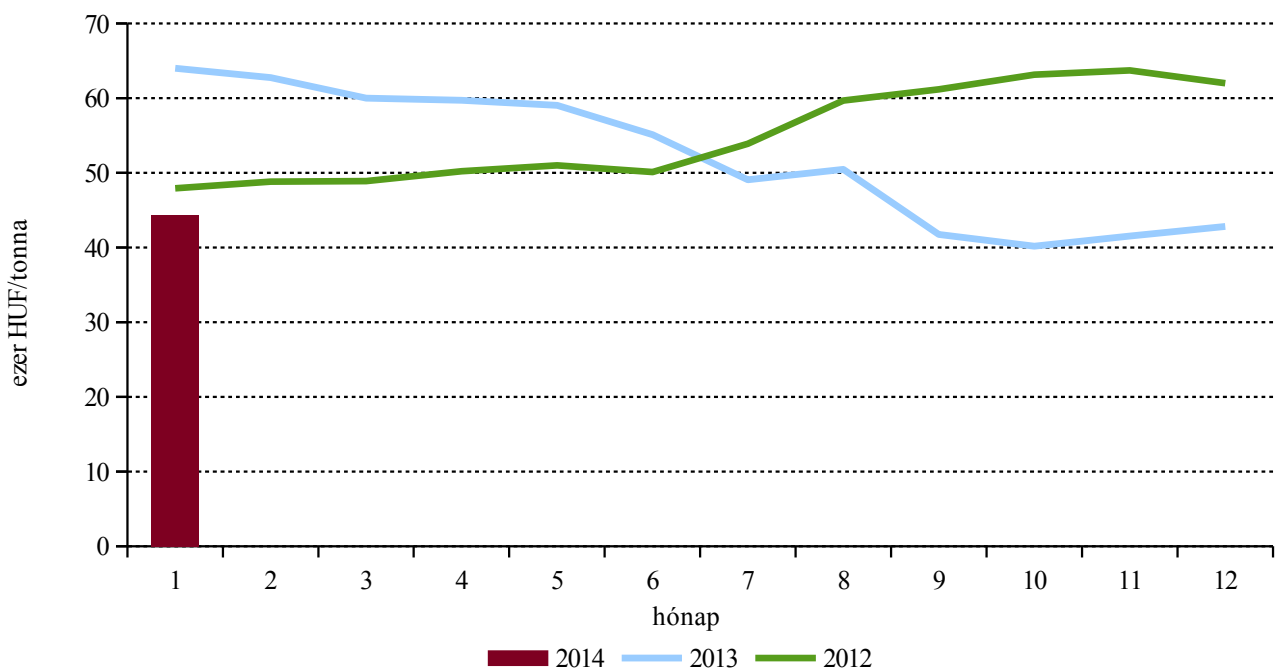
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra: Az étkezési búza termelői ára

Forrása: AKI PÁIR

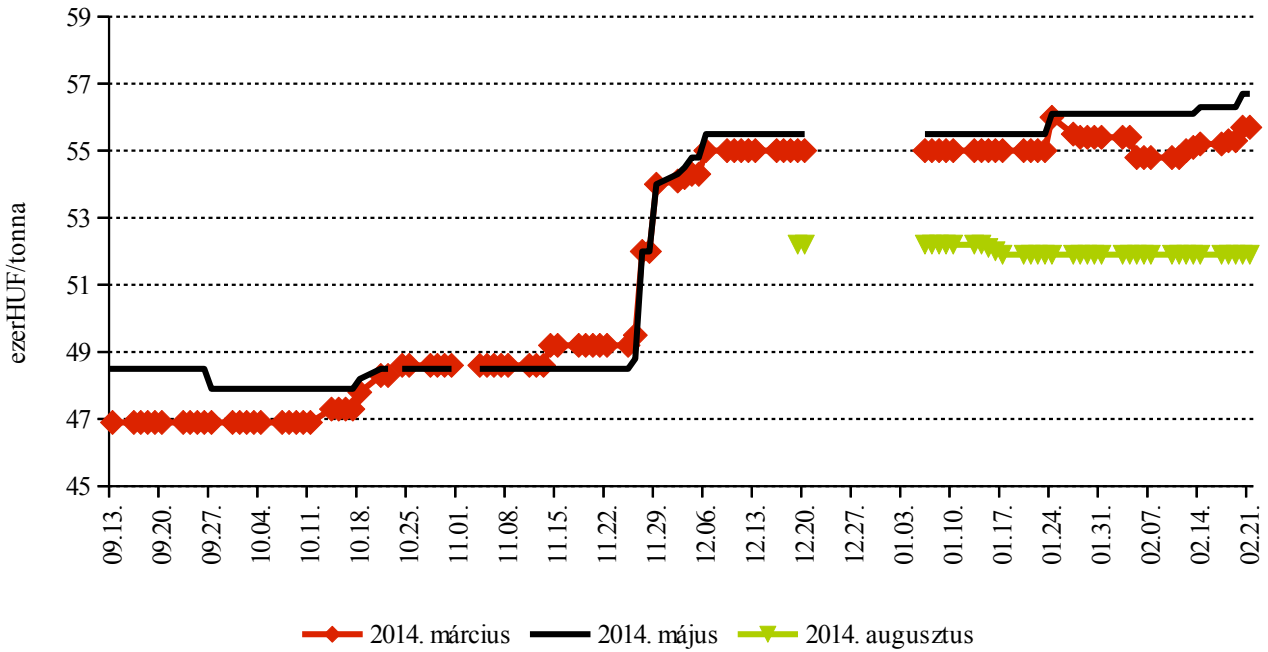
2. ábra: A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

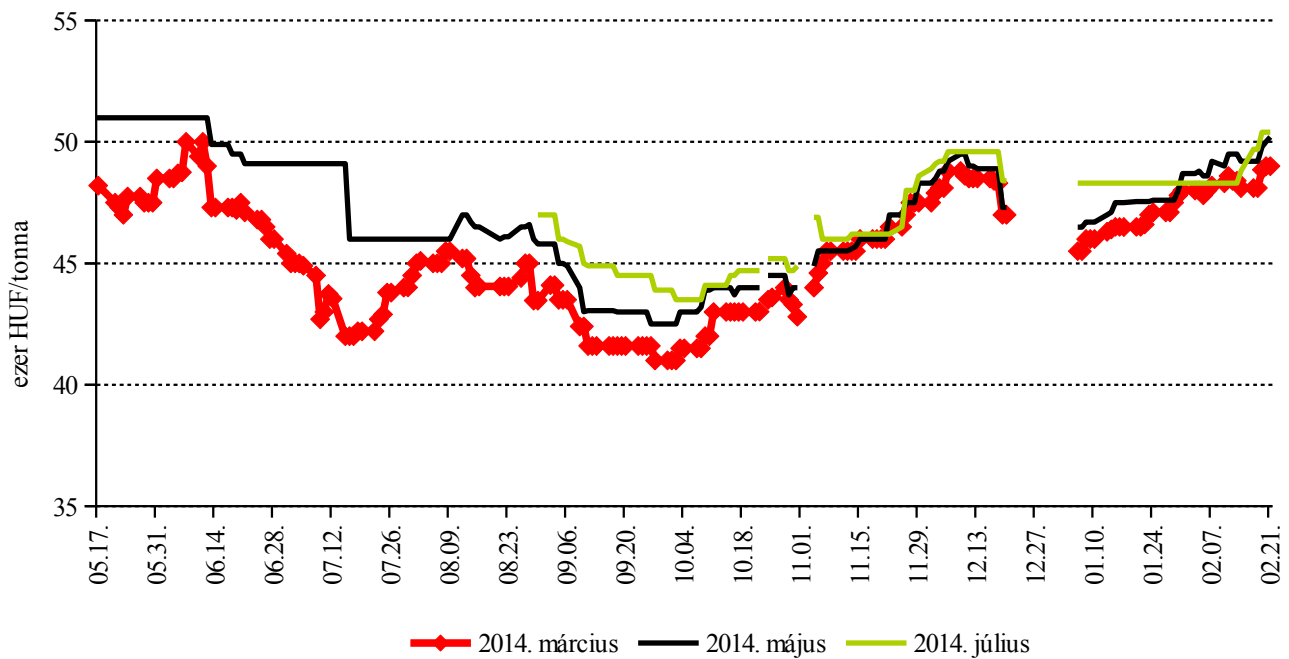
A gabonafélék jegyzése

3. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

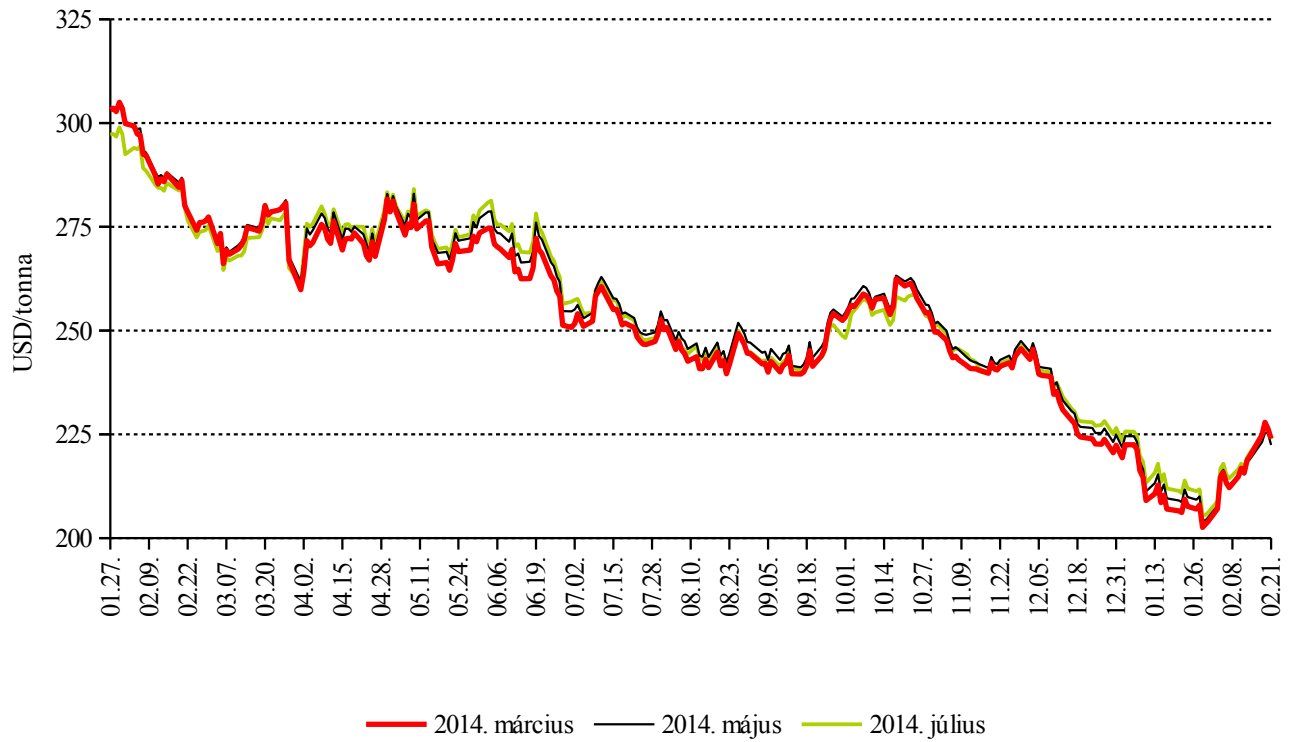
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

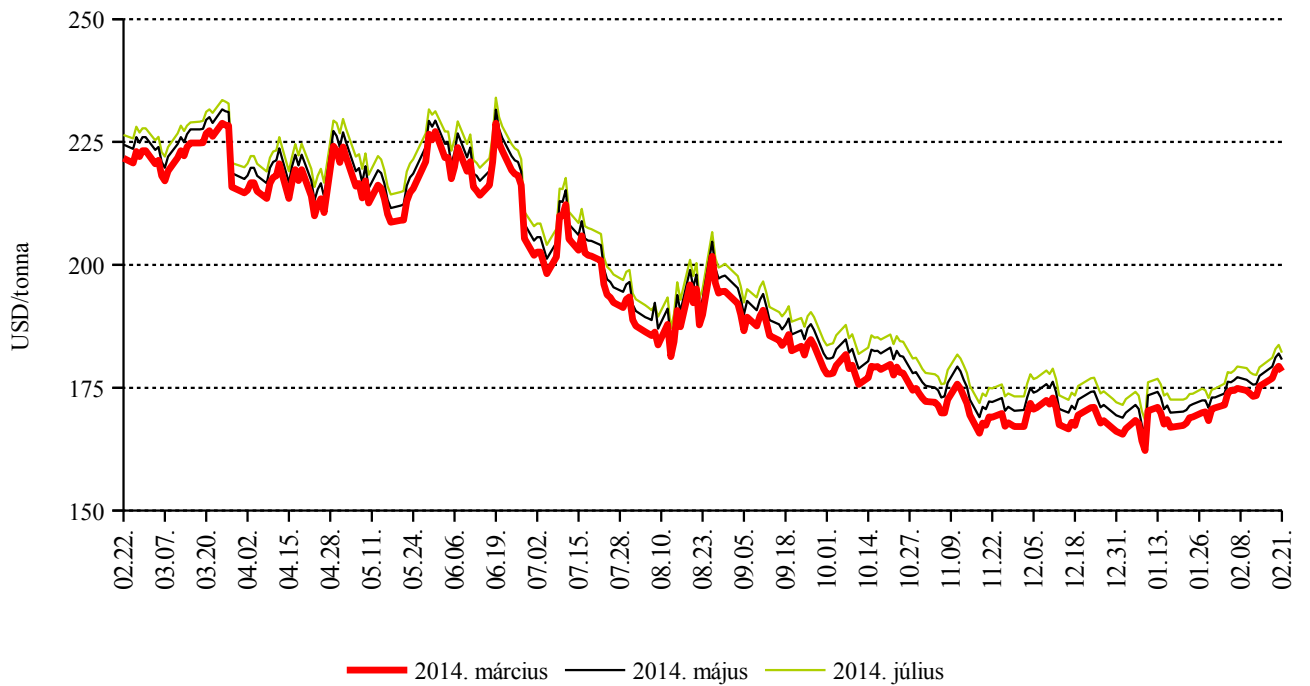
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

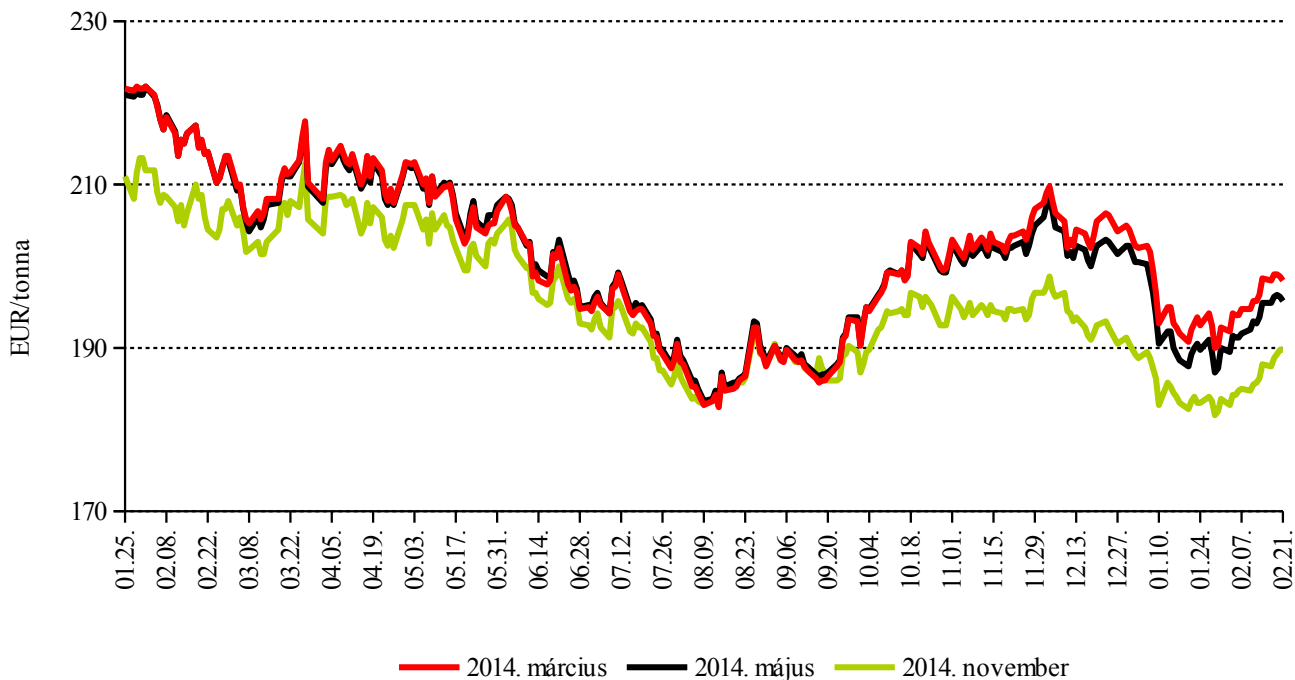
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

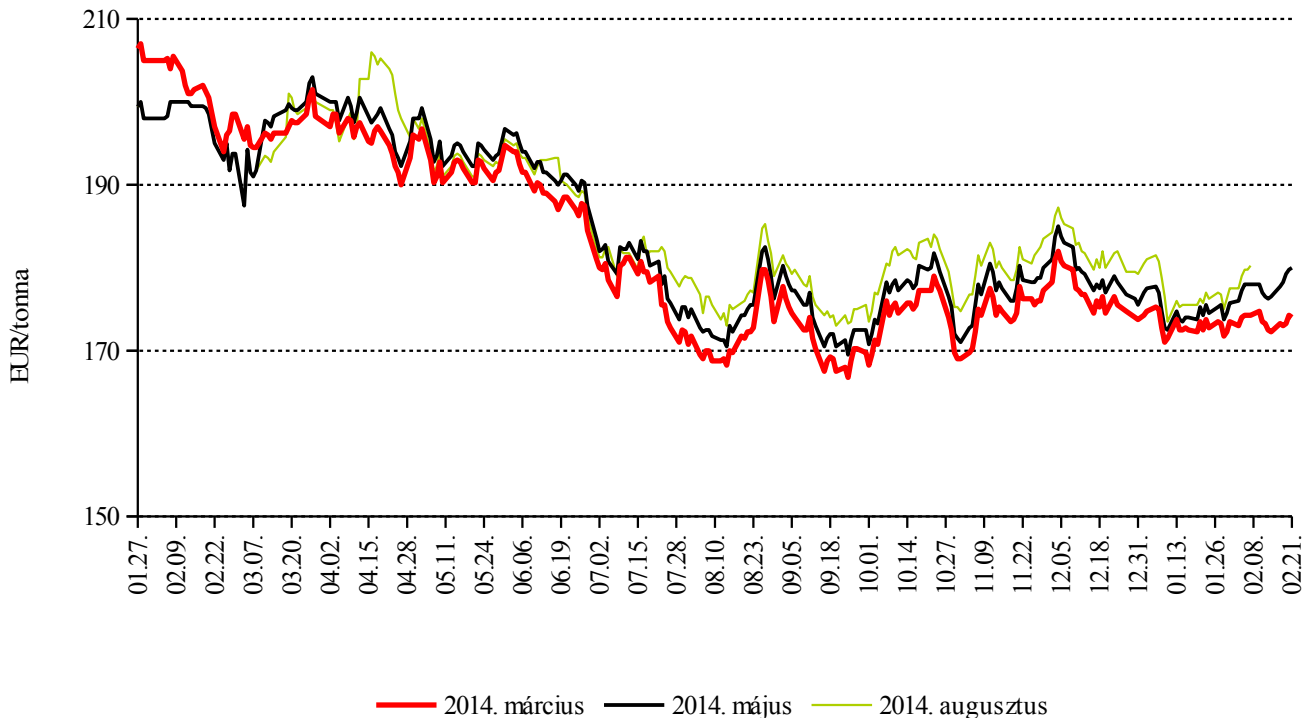
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 7. hét	2014. 6. hét	2014. 7. hét	2014. 7. hét / 2013. 7. hét százalék	2014. 7. hét / 2014. 6. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	386	527	567	147	108
	HUF/kg	92	73	74	80	101
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 085	1 217	1 493	138	123
	HUF/kg	94	76	76	80	100
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	413	830	1 125	272	135
	HUF/kg	104	78	74	72	95
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna
	HUF/kg
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	53	...	45	86	...
	HUF/kg	100	...	85	86	...
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	20	44	45	227	101
	HUF/kg	114	89	90	79	101
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	338	418	409	121	98
	HUF/kg	91	72	73	80	101
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	373	337	381	102	113
	HUF/kg	93	75	75	81	99
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	133
	HUF/kg	76
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	32	17
	HUF/kg	101	85
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	41	88	90	221	102
	HUF/kg	114	84	85	75	101

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2013. november	2013. december	2014. január
Finomliszt BL 55	197	187	188
Fehér kenyér	321	312	303
Félbarna kenyér	280	283	260
Étkezési búzadara AD	239	237	237

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, CBA Prima, Coop, Interspar, Spar.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. február 21.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. március	198	61 743	2014. március	224	50 848
2014. május	196	60 964	2014. május	222	50 496
2014. november	190	59 096	2014. július	224	50 814
2015. január	190	59 251	2014. szeptember	227	51 515
2015. március	191	59 329	2014. december	232	52 582
2015. május	191	59 329	2015. március	235	53 316

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. március	174	54 191	2014. március	178	40 491
2014. június	180	56 059	2014. május	181	41 027
2014. augusztus	182	56 760	2014. július	182	41 349
2014. november	183	56 916	2014. szeptember	182	41 240
2015. január	185	57 461	2014. december	183	41 492
2015. március	185	57 694	2015. március	186	42 296

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. március	304	68 994
2014. május	304	68 994
2014. július	304	68 994
2014. szeptember	304	68 994
2014. december	304	68 994
2015. március	304	68 994

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 02. 20. (százalék)	2014. 02. 13. (százalék)
Búza	2014. március	226,39	31,6	24,2
Kukorica	2014. március	179,37	21,6	15,6
Szójabab	2014. március	499,20	22,4	18,0
Szójadara	2014. március	496,90	41,7	28,2

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. február 18.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	58 446	110 296	101 317	13 054	16 547	90 981	126 965	46 148	42 960	33 950	31 293
Kukorica	354 629	578 842	289 115	6 317	27 684	232 759	174 936	153 336	119 429	123 748	70 019
Szójabab	142 126	373 058	88 244	16 264	16 153	214 467	22 569	52 067	63 260	55 827	53 373
Szójadara	64 704	185 705	43 678	5 886	10 080	95 503	21 275	9 286	20 174	34 703	15 901

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójabab fronthavi jegyzése 6 százalékkal 490 USD/tonna közelébe emelkedett 2014. január 29. – február 14. között. A termény tőzsdei ára pozitív hatást gyakorolt az ótermés iránti rendkívül élénk kereslet, a szójadara és a pálmaolaj magas világgpiaci ára, valamint a betakarítás előtt álló dél-amerikai országok gyengülő termés kilátásai. A kereskedők február elején arra spekuláltak, hogy az Amerikai Egyesült Államok agrárminisztériuma (*USDA*) szokásos világgpiaci kitekintésében az USA átmenő készletének terhére jelentősen növeli a szójabab exportjára vonatkozó előrejelzést a folyó gazdasági évre. Az intézmény bár 400 ezer tonnával felfelé korrigálta az adatot, a zárókészletet változatlanul hagyta. Az elemzők szerint a deficit egy részét az USA várhatóan kanadai importból fogja fedezni, de akár a babfelhasználás enyhe csökkenésére is számítani lehet. Az *USDA* előrejelzésének, valamint egy Kínába irányuló nagyobb szállítmány törlésének köszönhetően a termény tőzsdei ára visszafogottabban növekedett február közepén. Argentínában a szójabab vetése befejeződött, a piaci elemzők a korábban 55 millió tonna felettire becsült kibocsátást 54

millió tonnára korrigálták a kedvezőtlen időjárás következtében, ez így is rekordtermést jelent a 2013/2014. gazdasági évre. Minden idők legnagyobb szójababtermésére, közel 90 millió tonna körüli mennyiségre számítanak a folyó gazdasági évben Braziliában, bár a csapadék hiánya miatt várható termés kiesés már némi aggodalmat okoz az árutőzsdéken. További árfelhajtó tényező, hogy az *USDA* a hosszú távú prognózisában 31 millió hektárra becsülte a szójabab idei vetésterületét az USA-ban. A múlt évihez képest jelzett 2 százalékos növekedés ugyanakkor elmarad a befektetők 5-6 százalékos várakozásától.

A szójadara is 6 százalékkal 496 USD/tonnára drágult a vizsgált időszakban. A szójabab árának a növekedése mellett a termék határidős árát pozitívan befolyásolja, hogy a világ legnagyobb szójadara-exportőrénel, Argentínában a gazdák – a korábban részletesen kifejtett valutaproblémák miatt – nem hajlandók eladni az ótermésű forrásait. Az ország darakínálata egyre szűkebb, vagyis a piaci kereslet jelenleg az USA felé irányul.

10. táblázat: A szójabab exportára (*FOB*)

Kikötő	USD/tonna							
	2013. dec. 06.	2013. dec. 13.	2013. dec. 20.	2013. dec. 27.	2014. jan. 03.	2014. jan. 10.	2014. jan. 17.	2014. jan. 24.
USA Gulf	535	536	542	540	525	531	533	521
Argentína, Rosario (Up River)	551	550	554	544	529	517	533	521
Brazília, Paranagua	495	497	509	-	487	492	502	490

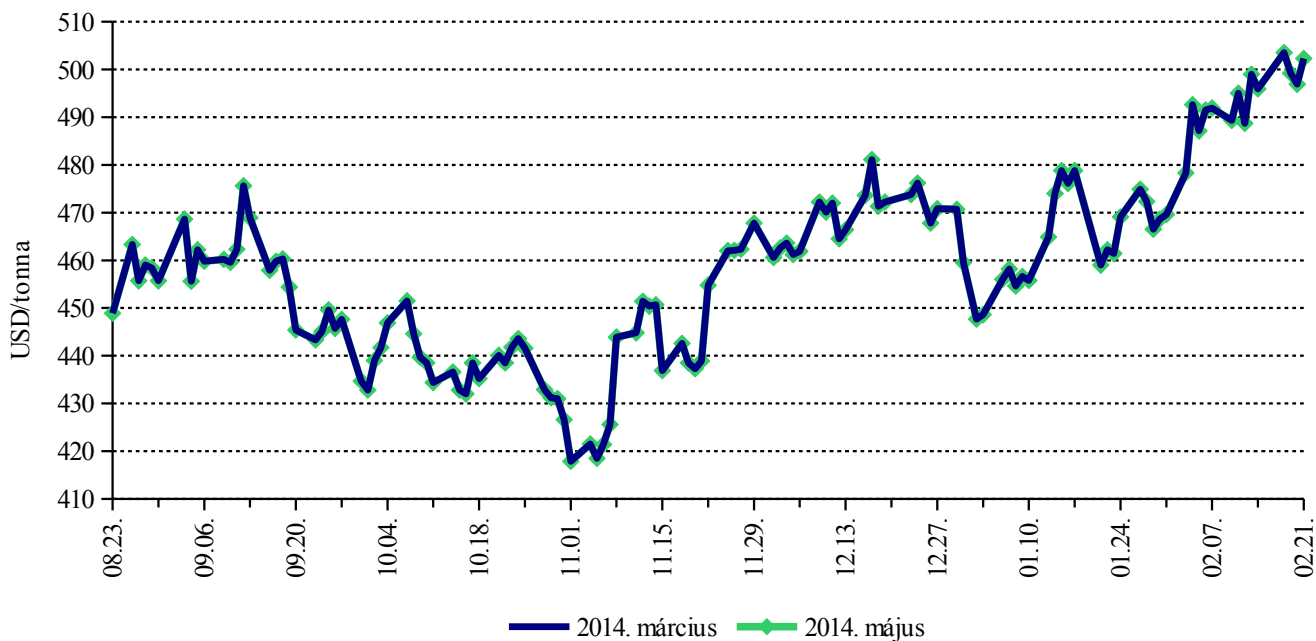
Forrás: IGC

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

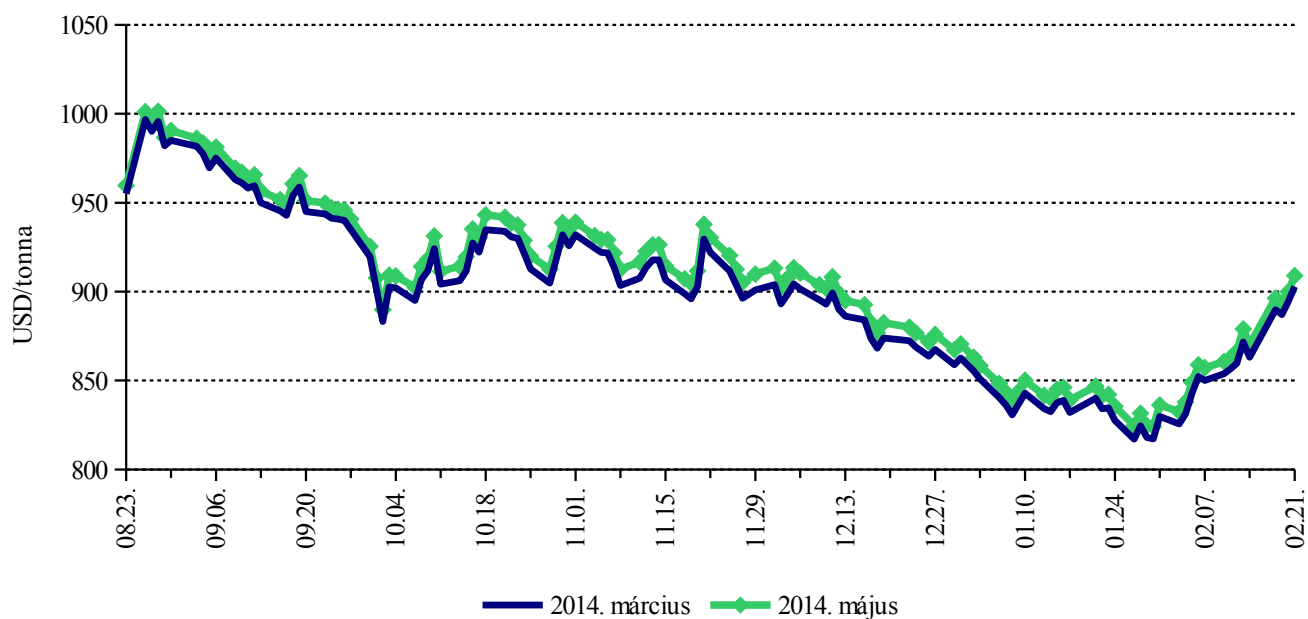
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

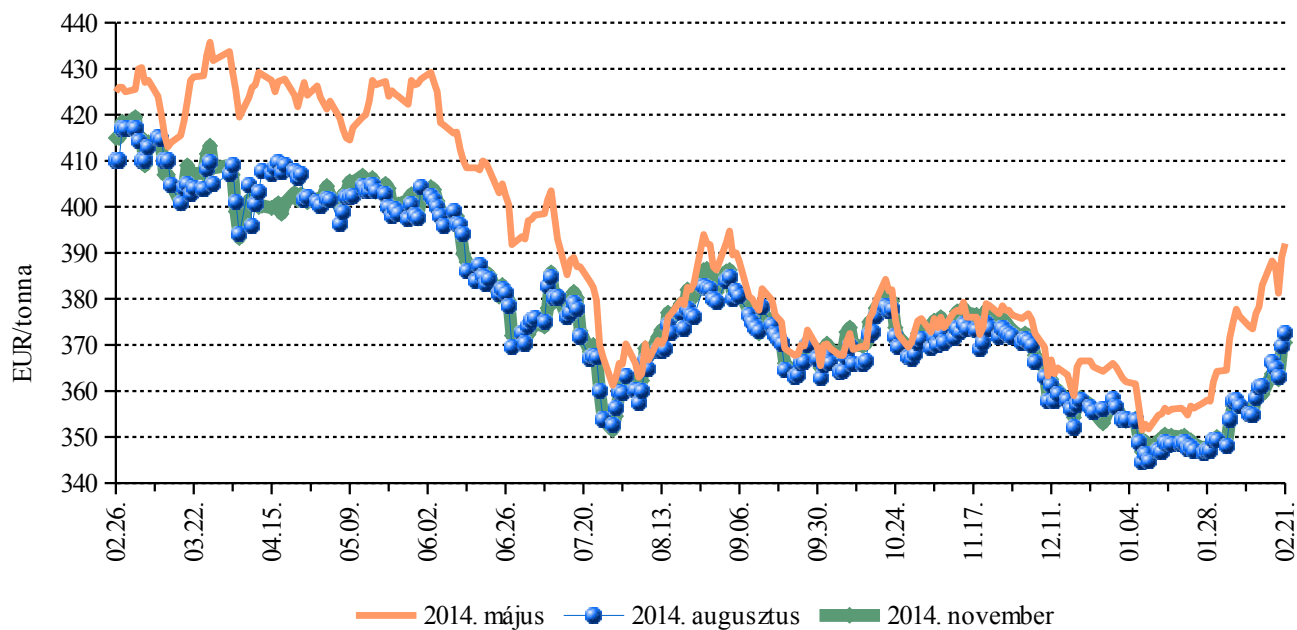
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

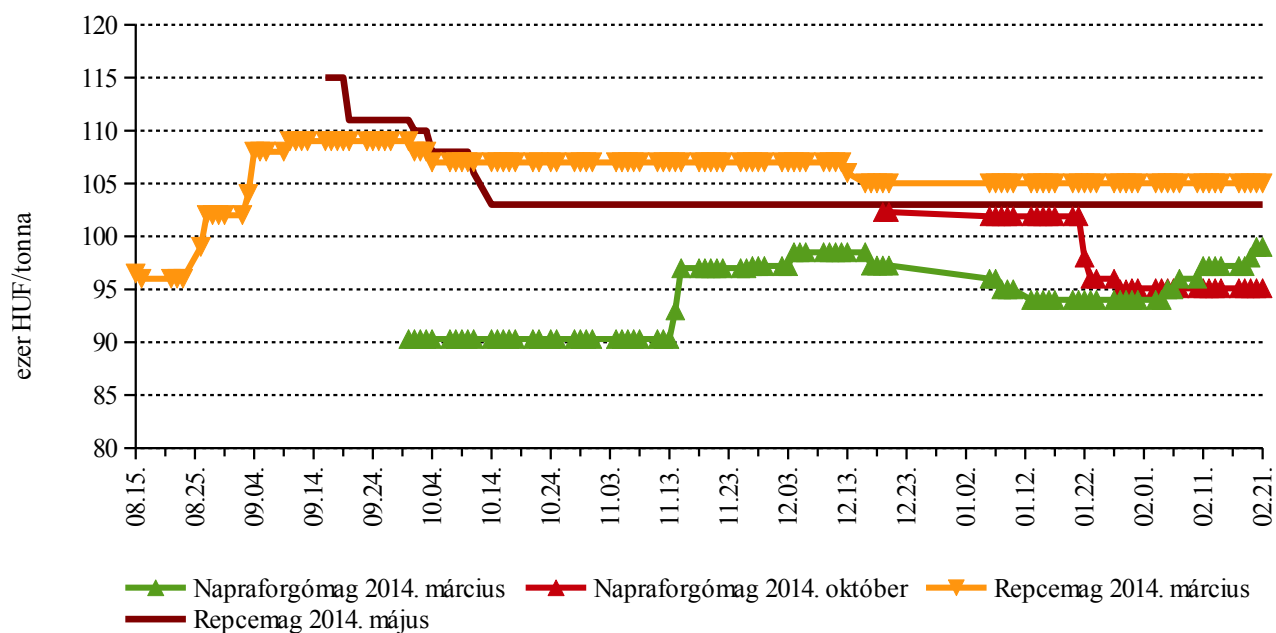
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

12. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

13. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

11. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára

Megnevezés	Mérték- egység	2013. 7. hét	2014. 6. hét	2014. 7. hét	2014. 7. hét / 2013. 7. hét százalék	2014. 7. hét / 2014. 6. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	3 354	10 866	13 789	411	127
	HUF/tonna	136 329	95 041	98 593	72	104
Repcemag	tonna	...	1 513
	HUF/tonna	...	110 286
Nyers napraforgóolaj	tonna
	HUF/tonna
Napraforgódara	tonna	...	4 004	7 670	...	192
	HUF/tonna	...	60 197	58 184	...	97
Nyers repceolaj	tonna	...	-	-	-	-
	HUF/tonna	...	-	-	-	-
Repcedara	tonna
	HUF/tonna

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

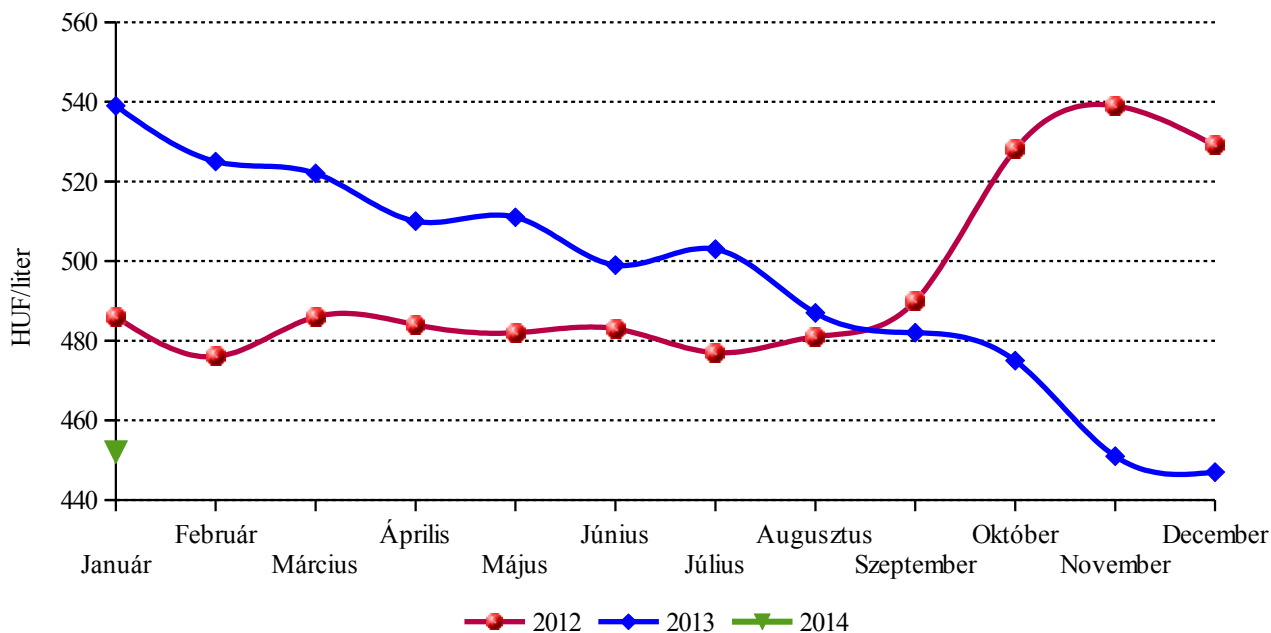
Forrás: AKI PÁIR

12. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-02-04	673	208 818
		2014-02-11	678	209 869
		2014-02-18	688	212 204
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2014-02-04	793	246 079
		2014-02-11	793	245 493
		2014-02-18	793	244 613
Szójaolaj (nyers)		2014-02-04	688	213 476
		2014-02-11	708	219 162
		2014-02-18	723	223 007
Szójaolaj (finomított)		2014-02-04	743	230 554
		2014-02-11	758	234 651
		2014-02-18	778	239 983
Napraforgódara	Ausztria	2014-02-04	-	-
		2014-02-11	-	-
		2014-02-18	-	-
Repcedara		2014-02-04	-	-
		2014-02-11	-	-
		2014-02-18	258	79 480

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

14. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. február 21.)

13. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. május	392	122 084
2014. augusztus	373	116 011
2014. november	371	115 389
2015. február	372	115 778
2015. május	373	116 245
2015. augusztus	363	112 897

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

14. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. március	504	114 358
2014. május	500	113 490
2014. július	494	112 188
2014. augusztus	477	108 400
2014. szeptember	446	101 342
2014. november	424	96 252

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

15. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. március	502	114 037
2014. május	485	110 134
2014. július	472	107 156
2014. augusztus	452	102 553
2014. október	426	96 799
2014. december	397	90 219

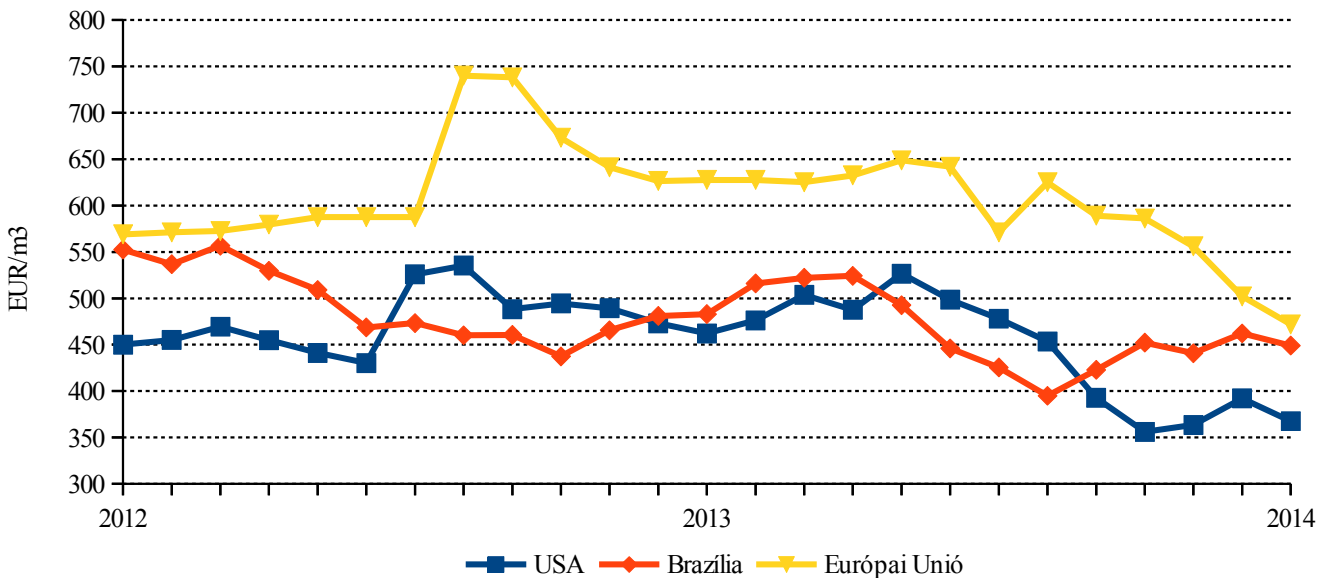
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

A globális üzemanyagcélú bioetanol-termelés 87,24 milliárd liter volt 2013-ban, 4,3 százalékkal több, mint 2012-ben. A növekedés üteme ugyan csekély, de az mindenképpen döntő változás, hogy az elmúlt három év csökkenő trendje megfordult. A termelési kedvre 2010-

2012 között kedvezőtlenül hatott az alapanyagok magas ára. A világ két legnagyobb bioetanol-előállítója 2013-ban is az USA és Brazília maradt. E két ország adta a globális termelés 80 százalékát.

15. ábra: A bioetanol ára a három legnagyobb termelő körzetben

Forrás: HGCA, Kingsman, CEPEA

Az USA annak ellenére tartotta meg vezető helyét, hogy az ország bioüzemanyag-célú kibocsátása 2011 és 2013 között folyamatosan csökkent (2011: 52,8 milliárd liter; 2013: 50 milliárd liter). A termelés csökkenését az USA-ban az aszály miatt gyenge 2012. évi kukoricatermés, a magas alapanyagárak és az EU által bevezetett dömpingvámok okozták. Az *F.O.Licht* szakértői a kedvező betakarítási eredmények ellenére 2014-ben is csak mérsékelt növekedésre számítanak (52 milliárd liter). A termelés bővülését az olcsó alapanyagárak támogatják, ez egyrészt javítja a termelés jövedelmezőségét, másrészt növeli a bioetanol versenyképességét a gázolajjal szemben. Korlátozza ugyanakkor a bioetanol előállítását az Környezetvédelmi Ügynökség (*EPA*) javaslata, amely szerint 2014-ben 52,3 milliárd literről (13,8 milliárd gallon) 49,3 milliárd literre (13 milliárd gallon) csökkenték a bekeverhető hagyományos kukorica alapú bioetanol mennyiségét. Az *EPA* bejelentését követően – az alacsony alapanyagárak ellenére – a 2013 decemberében még kétéves csúcson járó (944 ezer barrel/nap) bioetanol-termelés 2014. 4. hetében 868 ezer barrel/nap-ra csökkent. Az Energia Igazgatási Ügynökség (*EIA*) 2014-ben a termelés 5000 barrel/napos átlagos csökkenésével

számol, és a 2015-re vonatkozó előrejelzését is mérsékelte. Az USA-ban előállított bioetanol legnagyobb felvevő piaca az Európai Unió volt, de a Közösség 2011 októbere óta a KN 3824 vegyi anyagok vámkód alatt beérkező bioetanolát átsorolta a 22072000 vámkód alá, ami azt jelentette, hogy az E90-es termék korábban 6,5 százalékos importvámja 10,2 euró/hl-re emelkedett. Az Európai Tanács 157/2013-as végrehajtási rendelete pedig az Egyesült Államokból származó bioetanolra további 9,5 százalékos dömpingellenes vámot vezetett be. Az intézkedések eredményeképpen a kereskedők az elmúlt évben csökkentették az EU-ba irányuló szállításait. Míg a legnagyobb bioetanol-termelő ország, az USA 17,2 millió liter bioetanol szállított 2013 első felében az EU-ba, addig Brazília ennek több mint a kétszeresét, 38,6 millió litert. Bizonytalan azonban, hogy 2014-ben az alacsony áron beszerzett alapanyagból előállított bioetanolhoz szemben a Közösség dömpingellenes vámját be tudja-e tölteni funkcióját. A chicagói árutőzsdén a bioetanol 355 euró/m³ áron jegyezték 2014. február első hetében.

Brazília a világ második legnagyobb bioetanol-termelője. Bioüzemanyag célra 2013-ban 25 milliárd liter

bioetanolt állítottak elő, ami megközelítette a 2010. évi rekordnak számító 25,5 milliárd liter mennyiséget. A 2011. évet követően, amikor a bioetanol-előállítás 21 milliárd literre esett vissza, fokozatosan nő a termelés. Az előzetes becslések szerint ez a trend várhatóan 2014-ben is folytatódik, és a kibocsátás 25,9 milliárd literre emelkedhet. A kedvezőtlen időjárás miatt a cukornád 2014 tavaszi termésére vonatkozó becsléseket mérsékeltek, ennek hatására már az elmúlt év vége óta emelkedett a bioetanol braziliai ára. A bioetanol-üzemek abban bíznak, hogy 2014-ben a kormányzat megemeli az ásványolaj árát, ami javítaná a bioetanol versenyképességét a belföldi piacon. A gázolaj alacsony ára 2013-ban rontotta a bioetanol versenyképességét, ami visszafogta a felhasználás növekedését. Jelenleg a világpiaci magas és a braziliai alacsony ásványolajárak közötti különbség a Petrobras állami tulajdonú céget terheli. Ehhez járul hozzá még az is, hogy gyenge a real az USA dollárral szemben. A kormány úgy döntött, hogy 2014. május 1-től a 25 százalékos kötelező bekeverést 27,5 százalékra kell emelni, ami mindenképpen serkentőleg hat majd a belföldi keresletre. A bioetanol ára Sao Paulóban (*FOB*) 2014. február első hetében 446 euró/m³ volt.

A két nagy termelőtől jelentősen lemaradva a rangsorban a harmadik helyen az EU állt 2013-ban is. A Közösségben 4,51 milliárd liter üzemanyagcélú bioetanolt állítottak elő 2013-ban, ami alig haladta meg a 2012. évi 4,4 milliárd liter termelést. Az elmúlt év első felében az EU-ban is a magas alapanyagárak korlátozták a termelés

bővülését. Az *F.O. Licht* szakértői a kedvező betakarítási eredmények következtében ugyan 2014-ben a termelés további növekedésére számítanak, de annak mértéke elmaradhat a korábbi várakozásoktól. A Közösség 2014-ben várható etanoltermelését 4,6 milliárd literre teszik az elemzők. Az Európai Parlament 2013. szeptemberi javaslata, amely azt indítványozta, hogy 6 százalékban legyen korlátozva az élelmiszer-növényekből előállított bioetanol és biodízel elismerése a közlekedés megújuló energiahasználatában, elbizonytalanította a befektetőket. A Tanács decemberi ülésén a 7 százalékos korlátot indítványozó litván elnökségi javaslat sem kapott támogatást, így a döntés tovább halasztódott. A bioetanol felhasználása 2013-ban 5,58 milliárd liter volt az EU-ban, szemben a 2012. évi 5,63 milliárd literrel. A kereslet lanygulását a kedvezőtlen gazdasági környezet és a magas ásványolajárak miatt visszaeső üzemanyagfogyasztás okozták. A felhasználás jelentős növekedésével az *F.O. Licht* szakértői 2014-ben sem számolnak. A „fejlett bioüzemanyagok” kétszeres elszámolhatóságának lehetősége csökkent a hagyományos első generációs bioüzemanyagok iránti keresletet. Az EU bioetanol behozatala az importvámoknak köszönhetően a 2012. évi 1,215 milliárd literről 2013-ban 1,174 milliárd literre csökkent, a belső termelésből származó bioetanol felhasználásának részaránya kismértékben emelkedett. Magyarország bioetanol-termelése a 2012. évi 270 millió literről 330 millió literre nőtt 2013-ban. Hazánk nettó exportőr bioetanolból. Rotterdamban a bioetanol ára (*FOB T2*) 478 euró/m³ volt 2014 februárjában.

16. táblázat: A legfontosabb élelmiszer célra is használható alapanyagok bioenergetikai célú alkalmazása az Európai Unióban

Búza			Kukorica			Cukorrépa			
Termelés	Bioenergetikai célra felhasznált mennyiség	Részarány	Termelés	Bioenergetikai célra felhasznált mennyiség	Részarány	Termelés	Bioenergetikai célra felhasznált mennyiség	Részarány	
millió tonna	millió tonna	százalék	millió tonna	millió tonna	százalék	millió tonna fehércukor egyenértékben	millió tonna fehércukor egyenértékben	százalék	
2010	137,2	5,2	3,79	59,6	2,8	4,69	105,0	14,1	13,42
2011	138,8	5,2	3,74	70,6	3,3	4,67	127,4	14,1	11,06
2012	134,1	4,1	3,05	59,7	3,9	6,53	114,7	14,0	12,20
2013 ^{a)}	144,7	4,3	2,97	64,5	3,9	6,04	110,2	14,2	12,88
2014 ^{b)}	139,7	4,7	3,36	71,1	4,7	6,61	110,7	15,5	14,00

^{a)} Becslés, ^{b)} Előrejelzés.

Forrás: Prospects for Agricultural Markets and Income in the EU 2013

Ázsia bioetanol-kibocsátása összesen 3,8 milliárd liter volt 2013-ban (2012: 3,49 milliárd liter). A legnagyobb termelő továbbra is Kína (2 milliárd liter), annak ellenére, hogy termelése csökkent 2012-höz (2,1 milliárd liter) viszonyítva. Az etanol kukoricából történő termelését már évekkal ezelőtt kvótákkal korlátozták, a manióka alapú termelés viszont nem bővült, a bioetanol iránt csökkent az érdeklődés az országban, több üzem be is zárt. India a térség második legnagyobb előállítója. A kormány bevezette a kötelező 5 százalékos bekeverési arányt, ami 2014-ben lökést adhat a termelés növekedé-

sének. Thaiföldön a termelés 2013 első felében 38 százalékkal nőtt 2012 azonos időszakához viszonyítva. Ezt a folyamatot a nagy mennyiségben és olcsón rendelkezésre álló melasz és cassava, valamint a bekeverési arány emelése tette lehetővé. Pakisztán termelése is emelkedhet, mivel vámmentesen szállíthat bioetanol az EU-ba. A Fülöp-szigetek termelésének növekedését viszont az alapanyag hiánya korlátozhatja.

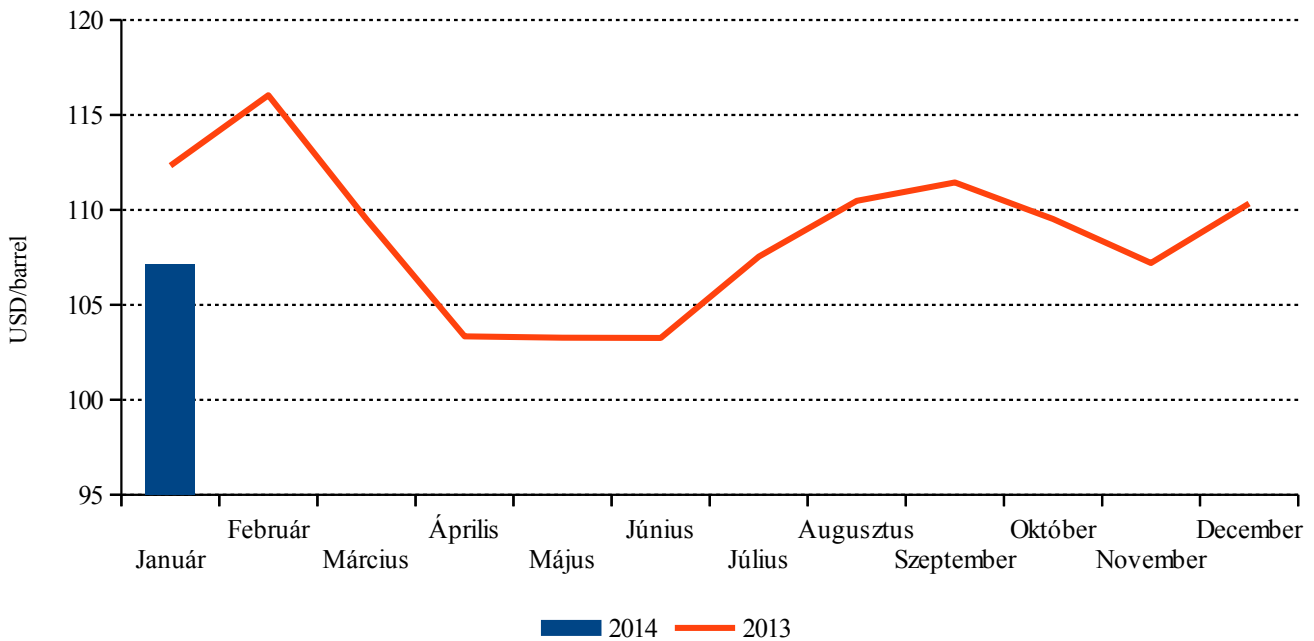
A bioetanol globális előállítása csak gyengén nőhet 2014-ben, amit elsősorban a nagy előállító régiókban (USA, EU) bekövetkezett bizonytalanság okoz.

Agrárpolitikai Hírek

- Franciaországban 18 százalékkal több E-10-es terméket értékesítettek 2013-ban, ami a benzin felhasználását 3 százalékkal csökkentette.
- A *Platts* hírügynökség jelentése szerint Líbia kőolajexportja újra csökkent. Törzsi csoportok egymással

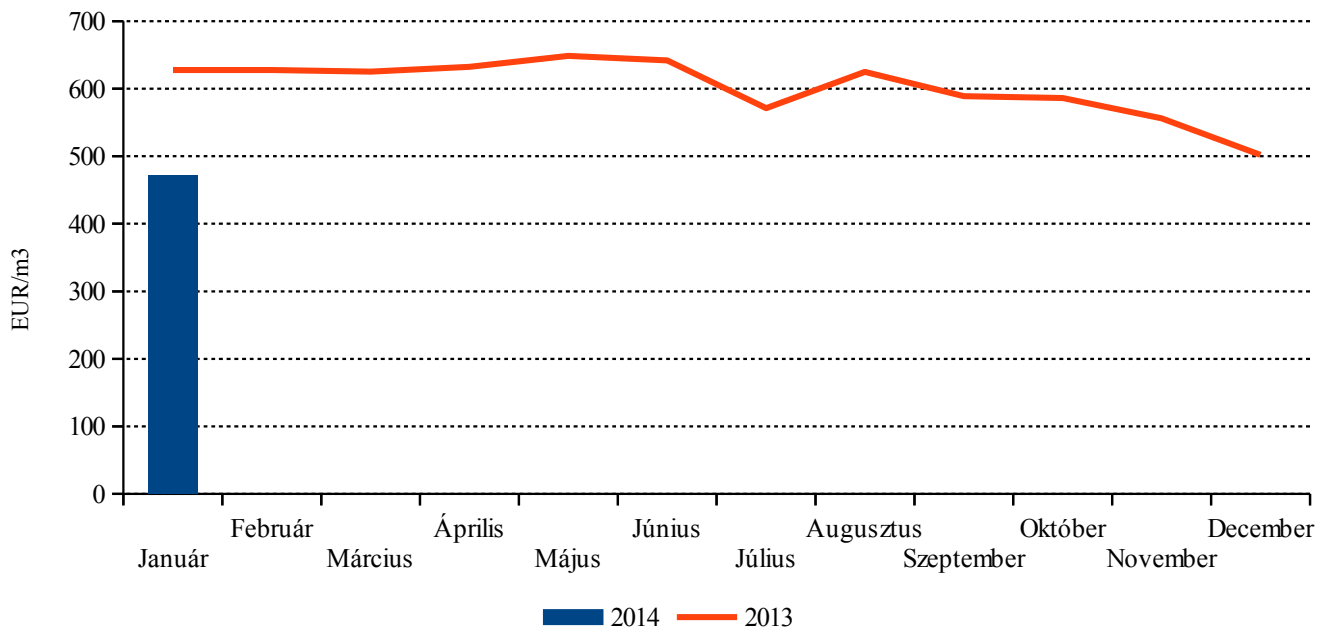
és a központ kormányzattal hadakoznak az olajbevételek elosztása miatt, zavarokat okozva a kőolaj kitermelésében és finomításában. Felfegyverzett csoportok 2013 augusztusa óta három kelet-líbiai kikötőt tartanak folyamatosan blokádnál, amelyekből korábban napi 600 ezer hordó kőolajat exportáltak. Líbia kőolajexportjának csökkenése a termék árának emelkedését eredményezheti.

16. ábra: Az ásványolaj ára

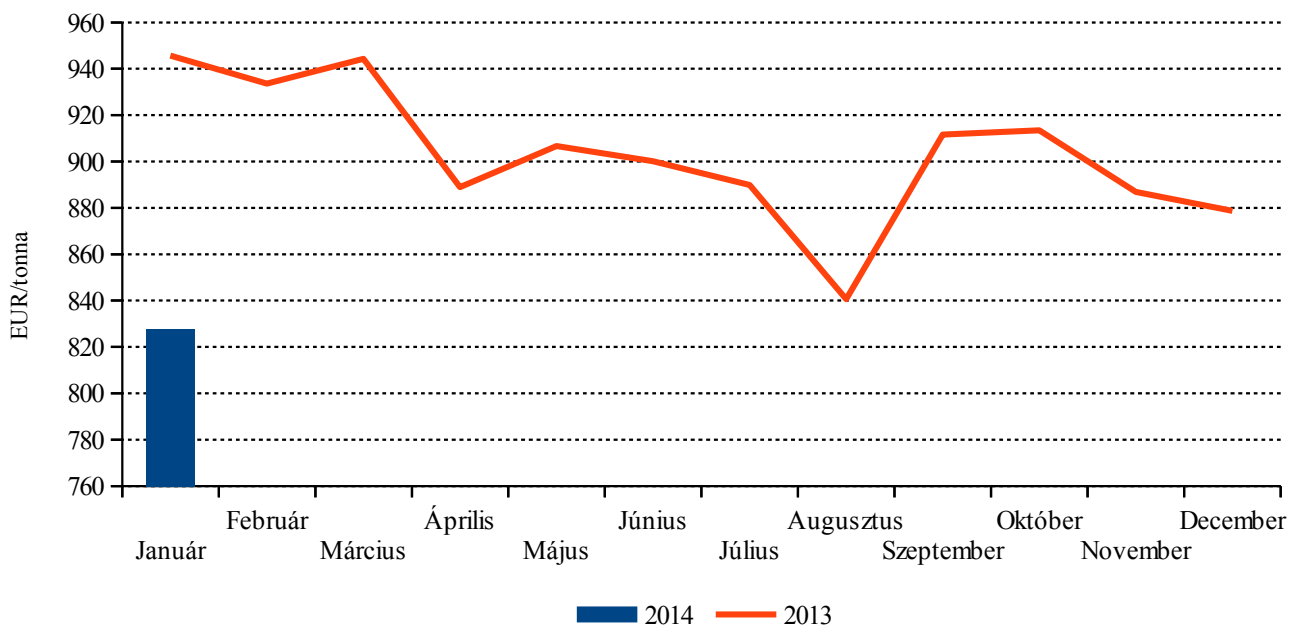
Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre történő jegyzései a londoni árutőzsdén.
 Forrás: HGCA

17. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOB T2.
 Forrás: Kingsman

18. ábra: A repceolaj-metil-észter ára

Megjegyzés: nyugat-európai kikötők FOB, az EN 14214-es szabványnak megfelel, dermedéspont > -10 °C
 Forrás: Intercontinental Exchange

